

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 20__ р.

Самоменеджмент

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування

напряму 6.030601 «Менеджмент»

Луцьк – 2013

**Програма навчальної дисципліни «Самоменеджмент» для студентів за
напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»
«28» серпня, 2013р. – 8 с.**

Розробник: Буняк Н.М., к.е.н., доц.

Рецензент: Бегун С.І., к.е.н., доц.

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
менеджменту**

протокол № 1 від 29. 08. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ проф. Черчик Л.М.

**Програма навчальної дисципліни «Самоменеджмент» схвалена науково-
методичною комісією інституту економіки та менеджменту**

протокол № 1 від 4. 09. 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту _____ доц. Бегун С.І.

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 2 від 16. 10. 2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Самоменеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030601 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності і методи самоорганізації управлінської праці.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Самоменеджмент» пов'язана із дисциплінами «Менеджмент», «Основи психології та педагогіки», «Економіка підприємства», «Управління персоналом», «Організація робочого місця менеджера».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Наукові підходи до самоорганізації управлінської праці
2. Напрямки підвищення ефективності управлінської діяльності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Самоменеджмент» є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формування у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів умінь організовувати особисту працю.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Самоменеджмент» є:

- визначення особистісних цінностей та цілей менеджера;
- управління саморозвитком особистості;
- розвинення навичок ефективного керівництва;
- організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- використання часу як ресурсу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- методологічні підходи до самоменеджменту,
- особливості планування особистісної роботи менеджера,
- основні засади організування діяльності менеджера,
- принципи самомотивування і самоконтролю,
- напрямки формування якостей ефективного менеджера та розвитку менеджерського потенціалу.

вміти :

- працювати з науковою літературою;
- обґрунтувати власну точку зору;
- планувати та організовувати особисту працю;

- організовувати та проводити наради;
- здійснювати підготовку та проведення ділових зустрічей, переговорів;
- організовувати власне робоче місце;
- управляти потоком відвідувачів;
- вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації господарського життя;
- використовувати набуті знання в реальному житті.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години / 2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наукові підходи до самоорганізації управлінської праці

Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту

Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту Л. Зайверта. Концепція особистісних обмежень М. Вудкока і Д. Френсіса. Критерії ефективного самоменеджменту: вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, високий творчий потенціал, уміння навчати і розвивати професійні якості підлеглих.

Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Життєва позиція особистості: активна, проактивна, пасивна. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Загальні обмеження при виборі цілей. Саморозвиток особистості менеджера. Професійне та посадове зростання. Планування ділової кар'єри менеджера.

Тема 2. Планування особистої роботи менеджера

Цільове планування роботи менеджера. Методи планування особистої діяльності менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Традиційні й комп'ютерні засоби планування особистої роботи менеджера.

Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Визначення функцій заступника та рівня централізації управління. Принципи та етапи розподілу управлінських функцій. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Делегування повноважень. Основні перешкоди делегуванню. Розподіл завдань. Техніка і форми передання розпоряджень. Ключові принципи розпорядчої діяльності.

Методи нормування управлінської діяльності. Порядок розрахунку нормативів трудомісткості управління. Особливості часу як ресурсу. Тайм-менеджмент. Управління потоком відвідувачів, техніка їх прийому, особливості прийому з особистих питань. Раціоналізація телефонних розмов.

Технологія проведення нарад та зборів. Цільові установки виступу. Структура і зміст виступу. Техніка презентації. Критичні моменти під час виступу.

Класифікація й основні функції переговорів. Проблемний підхід до проведення переговорів. Агресивний і пасивний підходи до проведення переговорів. Етапи підготовки і проведення переговорів. Тактика переговорів. Узгодження результатів переговорів. Оформлення результатів переговорного процесу. Засади ораторського мистецтва.

Планування ділової кар'єри менеджера.

Тема 3. Організування діяльності менеджера

Об'єктивні основи виникнення і розвитку управлінської праці. Зміст та особливості управлінської праці. Види та класифікація управлінської діяльності. Завдання менеджера в управлінні діяльністю підприємства. Форми керівництва. Закони розвитку організації праці. Критерії оптимізації трудових процесів.

Сутність, значення та завдання наукової організації праці на сучасному етапі. Основні принципи і напрями наукової організації праці менеджера. Основні вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць. Система планування приміщень: кабінетна, загальна, стільникова. Правила розподілу приміщень. Фактори виробничого середовища, правила створення раціональних умов управлінської праці.

Методи і засоби раціональної обробки текстових матеріалів. Вдосконалення методики читання. Використання ввідних, посилюючих, опорних сигналів.

Змістовий модуль 2. Напрямки підвищення ефективності управлінської діяльності

Тема 4. Самомотивування та самоконтроль менеджера

Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. Розвиток уміння стимулювати та карати, критикувати людей.

Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Закономірності взаємовідносин і поведінки людей у конфліктних ситуаціях. Методи подолання конфліктних ситуацій. Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях.

Тема 5. Формування якостей ефективного менеджера

Розвиток менеджера як особистості. Фактори впливу соціального оточення на формування професійно важливих якостей менеджера. Психологічні особливості стилів управління. Індивідуальний стиль управління. Авторитет керівника: суб'єктивна і об'єктивна значимість. Харизматична влада керівника. Розвиток харизматичних здібностей особистості. Внутрішньоособистісні проблеми лідера. Відповідальність лідера.

Формування професійно-ділових якостей менеджера: професійність; здатність генерувати корисні ідеї; здатність приймати нестандартні управлінські рішення та нести відповідальність за них; прагнення до професійного зростання; підприємливість; авторитетність; здатність до інновацій та виваженого ризику. Розвиток адміністративно-організаційних якостей менеджера: оперативність; гнучкість управління; здатність стимулювати ініціативу; уміння доводити справу

до завершення; інтернальність; уміння формувати команду та організувати роботу підлеглих; здатність делегувати повноваження; уміння організувати час.

Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж. Розвиток моральних якостей менеджера: порядність, людяність, чесність; повага до гідності людей; готовність допомагати; громадянська позиція; інтелігентність; національна свідомість.

Тема 6. Розвиток менеджерського потенціалу

Сутність, види, напрями розвитку менеджерського потенціалу. Психологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості.

Творчий потенціал особистості. Типи творчої особистості. Процес самореалізації особистості в одному або декількох соціально зумовлених видах творчої діяльності. Бар'єри щодо розвитку творчого потенціалу менеджера. Характеристика керівника з творчим підходом до виконання посадових обов'язків. Творче вирішення управлінських проблем.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є екзамен.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, поточне тестування, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання, перевірка конспектів, екзамен.

5. Список джерел

Основна література

1. Балабанова Л. В. Організація праці менеджера: навч. посіб./ Л. В. Балабанова, О. П. Сардак. – К. : Професіонал, 2007. – 407 с.
2. Довгань Л. Є. Праця керівника, або практичний менеджмент: навч. посіб. / Л. Є. Довгань. – К. : Екс об, 2002. – 384 с.
3. Керівництво організацією: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Проник. – Львів : Вид-во нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – 244с.
2. Лукашевич Н. П. Теория и практика самоменеджмента: учеб. пособие/ Н. П. Лукашевич. – К. : МАУП, 2002. – 360 с.
3. Сенге П. Преображение. Потенциал человека и горизонты будущего/ П. Сенге, О. Таймер. – М. : Олімп-Бизнес, 2008. – 304 с.
4. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: навч. посіб./ Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2004. – 280с.

Додаткова література

1. Андрійчук В. Менеджмент. Прийняття рішень і ризик: Навч. посіб. для ВНЗ. / В. Андрійчук, Л. Багер. – К. : 1998. – 316 с.

2. Андрушків Б. М. Основи менеджменту / Б. М. Андрушків, О. Є. Кузьмін. – Львів : Світ, 1995. – 296 с.
3. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації: Навч. посіб. для студ. економ. вузів / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – К. : Кондор, 2004. – 598 с.
4. Виноградський М. Д. Організація праці менеджера: Навч. посіб. для студ. економ. вузів / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – К. : Кондор, 2003. – 414 с.
5. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. / В. Г. Герасимчук. – К. : КНЕУ, 2000. – 360 с.
6. Герчикова І. Н. Менеджмент / І. Н. Герчикова. – М. : Изд. Объединение «Юнити», 2004. – 686с.
7. Гріфін Р. Основи менеджменту. Підручник / Р. Гріфін, В. Яцура. – Львів : БаК, 2001. – 624с.
8. Дикань Н. В. Менеджмент: Навч. посібник / Н. В. Дикань, І. І. Борисенко. – К.: Знання, 2008 – 389 с.
9. Діденко В. М. Менеджмент: Підручник / В. М. Діденко. – К.: Кондор, 2008. – 584 с.
10. Зубенко Л. Г. Культура ділового спілкування. Навч. посіб. / Л. Г. Зубенко, В. Д. Немцов. – К. : ЄксОБ, 2000. – 200с.
11. Іванова І. В. Менеджмент підприємства. Практикум: Навч. посіб. / І. В. Іванова. – К. : КНЕУ, 2001. – 247 с.
12. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / А. І. Кредісов, Є. Г. Панченко, В. А. Кредісов. – К. : Знання, 2004.
13. Мартыненко Н. М. Основы менеджмента: Учебник / Н. М. Мартыненко. – К. : Каравелла, 2003. – 496 с.
14. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоари. – М. : Дело, 1992. – 800 с.
15. Орликовський М. О. Самоменеджмент: практикум. Навч. посіб. для студ. екон. вузів / М. О. Орликовський, Г. В. Осовська, В. І. Ткачук/ К. : Кондор, 2012 – 410 с.
16. Осовська Г. В. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-тє, перероблене і доповнене / Г. В. Осовська, О. А. Косовський. – К. : «Кондор», 2006.- 664 с.
17. Семиченко В. А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К. : Видавець Ешке О. М., 2001 – 427 с.
18. Скібіцька Л. І. Менеджмент. Навчальний посібник / Л. І. Скібіцька, О. М. Скібіцький. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 416 с.
19. Скрипко Т. О. Менеджмент: Навч. посіб. / Т. О. Скрипко, О. О. Ланда. – К.: Центр навчальної літ., 2006. – 176 с.
20. Сладкевич В. Мотивационный менеджмент / В. Сладкевич. – К.: МАУП, 2000. – 112 с.
21. Стадник В. В. Менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп./ В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К.: академвидав, 2007. – 472 с.

22. Тарнавська Н. Менеджмент: теорія і практика: Підручн. / Н. Тарнавська, Р. Пушкар. – Тернопіль, 1997.
23. Твердохліб М. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: Навч. посіб. / М. Г. Твердохліб. – К.: КНЕУ, 2000. – 208 с.
24. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. Вид. 2-ге, випр., доп/ Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.